

SECTION 4. CURRENT PROBLEMS IN THE SPHERE OF PUBLIC ADMINISTRATION

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-419-1-14>

FINANCIAL BASIS OF LOCAL GOVERNMENT

ФІНАНСОВА ОСНОВА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

ГРОМАД: ПРИНЦИПИ, ІНСТРУМЕНТИ ТА ОСНОВНІ ЕТАПИ

Kavylin O. A.

*Candidate of Political Sciences,
Associate Professor at the Department
of Public Management
and Land Cadastre,
Classical Private University
Zaporizhzhia, Ukraine*

Кавилін О. А.

*кандидат політичних наук,
доцент кафедри публічного
управління та земельного кадастру,
Класичний приватний університет
м. Запоріжжя, Україна*

Відповідно до ст. 142 Конституції матеріальною та фінансовою основою місцевого самоврядування є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, що перебувають у управлінні районних і обласних рад [1].

Доходи місцевих бюджетів формуються за рахунок власних джерел та закріплених загальнодержавних податків, зборів та інших обов'язкових платежів (ч.1, ст. 63 Бюджетного кодексу України – далі БК України [2]).

Відповідно до ч.1, ст. 64 БК України до доходів загального фонду бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад належать податки та збори у розмірах, визначених БК України, зокрема:

- 60 % податку на доходи фізичних осіб;
- 37 % відсотків рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів у частині деревини, заготовленої в порядку рубок головного користування;
- 45 % рентної плати за спеціальне використання води (крім рентної плати за спеціальне використання води водних об'єктів місцевого значення);
- 25 % рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення;

– 3 % рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату;

– державне мито, що зараховується до бюджетів місцевого самоврядування за місцем вчинення дій та видачі документів [2].

Проте, було з 1 квітня 2014 року Урядом було узятю напрямом на децентралізацію управління, що пояснювалось тим, що розвиток місцевого самоврядування на той час здійснювався лише на рівні територіальних громад міст обласного значення, оскільки переважна більшість територіальних громад через їх надмірну подрібненість та надзвичайно слабку матеріально-фінансову базу виявилися неспроможними виконувати всі повноваження органів місцевого самоврядування [3], що потребувало суттєвих реформ, і такі реформи знайшли своє відображення у схваленні Урядом Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні.

У Концепції пропонувалось вирішення питання підвищення фінансової основи місцевого самоврядування шляхом:

– вдосконалення обчислення обсягу дотації вирівнювання на основі уніфікованих стандартів надання публічних послуг;

– надання трансфертів з державного бюджету безпосередньо кожному місцевому бюджету;

– визначення власних повноважень щодо встановлення податків та зборів органами місцевого самоврядування на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці;

– закріплення за місцевими бюджетами частини коштів, що надходять від сплати податку на прибуток новостворених юридичних осіб, протягом п'яти років від дати інвестування в юридичну особу;

– надання органам місцевого самоврядування права регулювати ставки місцевих податків і зборів;

– недопущення надання іншими органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади податкових пільг, які зменшують власні доходи місцевих бюджетів [3].

Для виконання вище перелічених завдань у напрямку посилення фінансової спроможності місцевих органів влади наприкінці грудня 2014 року було прийнято ЗУ „Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин”, яким було введено акцизний податок, який мав справлятися з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів, зокрема алкогольних напоїв; прийнято рішення стосовно спрямування 10 % податку на прибуток підприємств та 13,44 % акцизного податку з виробленого в Україні та з ввезеного на митну територію України пального до загального фонду бюджетів сільських, селищних, міських територіальних громад [4].

Крім того передбачалось зарахування рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин місцевого значення; рентної плати за спеціальне використання води водних об'єктів місцевого значення, рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів до бюджетів місцевого самоврядування за місцезнаходженням (місцем розташування) відповідних природних ресурсів [4].

В межах реформи було внесено зміни до Податкового кодексу України (далі – ПК України) [5] де було уточнено перелік місцевих податків та зборів, до яких тепер належать: податок на майно; єдиний податок; збір за місця для паркування транспортних засобів; туристичний збір.

Проте, наприкінці листопада 2018 року права органів місцевого самоврядування було дещо звужено в частині самостійного прийняття рішення щодо переліку податків та зборів, які будуть справлятися на їх території та зобов'язано місцеві ради обов'язково встановлювати на власній території єдиний податок та податок на майно (в частині транспортного податку та плати за землю) [6].

Отже, на сьогодні, формування місцевих бюджетів здійснюється за рахунок: місцевих податків та зборів, визначеної законодавчо частини податків та зборів, яка підлягає зарахуванню до місцевих бюджетів, адміністративних зборів за державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, за проведення державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань; за отримання ліцензій, що пов'язано із виробництвом та реалізацією через оптову та роздрібну торговельну мережу алкогольні напої, тютюнові вироби; штрафні санкції за порушення законодавства у сфері ліцензування в частині виробництва та обігу спирту етилового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів та патентування та міжбюджетних трансфертів.

Література:

1. Конституція України: Закон від 28 червня 1996 р., №254к/96-ВР / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Бюджетний кодекс України: Закон від 8 липня 2010 р., № 2456-VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
3. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р / Кабінет міністрів України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%20>

4. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин: Закон від 28 грудня 2014 р., № 79-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-19#n164>

5. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи: Закон від 28 грудня 2014 р., № 71-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/71-19#n7>

6. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів: Закон від 23 листопада 2018 р., № 2628-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-19#n7>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-419-1-15>

SAFETY CULTURE DURING MINE ACTION

КУЛЬТУРА БЕЗПЕКИ В ПРОЦЕСІ ПРОТИМІННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Bohdanov L. V.

*Postgraduate Student at the Department
of Public and Land Management
Classical Private University
ORCID ID: 0009-0009-2887-9321
Zaporizhzhia, Ukraine*

Богданов Л. В.

*аспірант кафедри публічного
управління та землеустрою
Класичний приватний університет
ORCID ID: 0009-0009-2887-9321
м. Запоріжжя, Україна*

Постановка проблеми. Поняття «культура безпеки» вперше з'явилося в процесі аналізу причин і наслідків Чорнобильської аварії, проведеного Міжнародним агентством з атомної енергії (МАГАТЕ). Було визнано, що однією з причин трагедії була відсутність культури безпеки. Перша Міжнародна консультативна група з ядерної безпеки при Генеральному директорі МАГАТЕ з характеристик культури безпеки і ряду характеристик діяльності організації і дій окремих осіб заявила, що було запропоновано визначення концепції, яка встановлює, що питання безпеки атомних електростанцій мають першорядне значення відповідно до їх важливості.

Аналіз останніх наукових досліджень та праць. Проблема в цій статті носять міждисциплінарний характер і зачіпають різні галузі наукової та практичної діяльності: управління, цивільний захист,